

“Eventyr viser vejen til os selv”

Essaysamling

C.G. Jung i Danmark 2020

“Terroristen, der elskede blomster - udvikling af det mandlige”.

En fortolkning af eventyret ”Stærke Hans”

Af jungiansk analytiker Harri Virtanen

“Eventyr viser vejen til os selv”

Dette er fjerde essay i den række, som bringes på hjemmesiden C.G. Jung i Danmark (www.cg-jung.dk) under titlen “Eventyr viser vejen til os selv”. Forfatterne er jungianske analytikere og senior-kandidater ved C.G. Jung Institutet.

Med udgangspunkt i primært eventyr, men også med referencer til film, musicals og science-fiction, belyses aspekter af menneskets indre psykologiske processer, og vores livslange søgen efter at forstå og komme overens med os selv, som vi nu engang er.

Gennem fortolkningen af eventyret ”Stærke Hans” beskriver jungiansk analytiker Harri Virtanen drengens psykologiske udvikling til mand. Han trækker på erfaringer med sin egen og mandlige klienters udvikling. Harri Virtanen undersøger også, hvordan det kan gå galt i drengens overgang til voksenlivet.

Terroristen, der elskede blomster. Udvikling af det mandlige.

Af jungiansk analytiker Harri Virtanen:

Min søn sagde sin første sætning, da han var omkring samme alder som stærke Hans er i starten af eventyret, to år. En morgen rejste han sig op i sin babyseng og sagde: "Jeg elsker blomster."

Eventyret begynder med livet i skoven. Det er forår. Den to år gamle Hans og hans mor samler brænde. De går lidt længere ind i skoven, fordi Hans elsker de smukke blomster. Så kommer der pludselig to røvere og bortfører dem og fører dem ind i den dybe mørke skov til deres hule. Problemet i dette eventyr er, at Hans holdes fangen i hulen otte år uden sin far. Han er fanget af en negativ mandlighed i meget tidligt stadium i sin udvikling. Den gode far mangler.

Men der er også noget andet. Den første linje fortæller, at "der var engang en mand og en kone, som havde en eneste søn." Det giver et vink om baggrunden for problemet. Og det er i forældrerollen. I eventyrets symbolske sprog er Hans' forældre ikke frugtbare. Måske faderen er svag. Da Hans kommer tilbage fra røvernes hule, sidder hans far bare passivt og venter foran det lille hus. Han har ikke gjort noget for at redde sin søn og sin kone. Og huset kan slet ikke klare vægten af skatten, som Hans har bragt med sig hjem. Faderen har brug for Hans' hjælp til at bygge et større hus og til at starte et landbrug. På det symbolske niveau kan det kun at have ét barn betyde, at der er ikke så meget kreativitet eller aktivitet. Det kan også være et billede på en ensidighed i forældrenes forhold. De har kun et barn, kun én holdning. Det er tydeligt, at Hans har brug for bredere perspektiver for at kunne udvikle sig. Han har brug for erstatningsforældre. Vi kan kalde dette første akt af eventyret.

Hvor er far?

Eventyrets anden akt rummer flere år af Hans' udvikling. Hans og hans mor lever otte år hos røverne. Da Hans bliver ældre, begynder han at stille spørgsmål om sin far. Hans mor fortæller ham intet. Da han er ni år, laver han sig en kølle. Han stiller sig foran røverhøvdingen og forlanger at få at vide, hvem hans far er. Røveren griner bare af ham og slår ham i gulvet. Hans venter et år mere, og nu kan han klare at banke både

røverhøvdingen og alle de andre røvere. Hans mor beundrer hans styrke. Han tager en stor sæk og fylder den med sølv og guld og kostbarheder. Derefter forlader de hulen og finder hjem til hans far.

Hans er omgivet af den negative mandlighed. Den dybe sorte skov kan ses som det kollektivt ubevidste og hulen er forbundet til den feminine side af dette.

Da de kommer hjem, er Hans' far er meget glad for at se dem. Hans sætter sin sæk på gulvet, og det lille hus bryder sammen under vægten. De begynder at bygge et nyt hus, køber kvæg og jord, og begynder at dyrke jorden. Hans er større og mere aktiv end sin far, selv om han endnu ikke er tolv år gammel.

I begyndelsen af historien er Hans en almindelig to årig dreng. Men hans opvækst blandt røverne har gjort ham meget stor og stærk. Noget usædvanligt er sket med ham. Han bliver inflateret. Han udvikler grandiositet. Han er nødt til at være sin egen far og at redde sin mor. Ved at gøre dette får han sin mors beundring. Han har udviklet en arketypisk forsvarsmekanisme, som giver ham mulighed for at overleve, men på bekostning af personlig udvikling, som Donald Kalsched har beskrevet det i sin bog *Inner World of Trauma*. For at overleve har han udviklet en usædvanlig stærk mandlighed, men måske har han glemt sin kærlighed til blomster.

Pubertet

Næste forår laver han sig en ny stok - en større og tungere kølle - og er klar til at gå. Han siger kun, at han har lyst til at gå: der er ingen mission, ingen opgave, ingen invitation - han går bare ud i verden. Jeget er ikke nær så afgørende for Hans' handling som hans indre drivkræfter er. Hans er blevet teenager. Det er tid til at måle sine kræfter, det er tid til en Interrail tur! Men udviklingen sker stadig i en maskulin verden, der er ingen piger i nærheden. Han går ind i den dybe og mørke skov - igen. Han møder to kæmper. Den ene kalder han Gran-drejereren og den anden Klippeknuseren. Selv om de er af samme slags som han selv, synes de to fyre at mangle nogle jeg-kvaliteter, som Hans dog har. Han har også magt til at give dem navne, og han byder dem at følge med sig: oh boy, de her mænd kan han bruge! De er ligesom instinkter, ubevidste kræfter uden navne. Vi kunne kalde dem Hans' skyggesider. De understreger problemet ved at fordoble det. Den samme fordoblingsmekanisme viser sig også ofte i drømme.

De ankommer til et gammelt slot og flytter ind. Historien siger ikke noget om det, men en læser forudsætter, at de er af samme alder, de har de samme egenskaber som Hans: Det er unge fysiske kræfter. Med disse skyggekræfter lever Hans sin ungdom i frihed og nyder sin styrke. Der er ingen forældre, ingen koner, ingen børn, ingen ansvar. Kun jagt og madlavning! Det er virkelig ud til, at tiden i skoven er identisk med puberteten.

I begyndelsen går det helt fint. De aftaler at skiftes til at gå på jagt og at lave mad. Gran-drejereren tager den første køkkentur. Mens han er i gang med maden, kommer en gammel dværg og beder om kød. Gran-drejereren siger nej og dværgen bliver meget vred og tæver ham slemt. Da de andre kommer hjem, fortæller Gran-drejereren ikke noget om sin skamfulde oplevelse. Den næste dag er det Klippeknuseren, der bliver hjemme. Det samme sker med ham, og han har heller ikke lyst at fortælle det til de andre.

Den tredje dag er det Hans, der har køkkentur. Dværgen kommer og beder om kød. Hans giver ham kød. Han vil have mere kød. Hans giver ham mere. Han vil have endnu mere, men nu siger Hans nej. Dværgen

bliver vred og forsøger at slå Hans, men her forregner han sig og får selv bank. Hans følger efter dværgen og finder et sted, hvor dværgen forsvinder ind i en hule.

Dværgen er forbundet til en ond greve, der har stjålet en prinsesse, men det ved vi ikke endnu. Han bærer også en magisk ring, som bringer luftens ånder til Hans. Dværge kan ses som komplekser og uudviklede sider af psyken. De er ren natur, ikke onde eller gode i sig selv.

Hans går tilbage til slottet. Da de andre kommer tilbage fra deres jagttur, er de overraskede over, at Hans har det så fint efter sit møde med den onde lille skiderik. Nu fortæller, hvad der skete med dem selv med dværgen. Hans griner og siger, at det er en lille smule beskæmmende, at de er så store og alligevel lader dværgen banke dem sådan.

De tager en kurv og et reb og går til hulen, hvor dværgen forsvundet. Hans er nysgerrig og hans venner er hævngherrige. Denne gang ser det ud til, at de har en motivation til at gå der, de har en retningsbestemt psykisk energi.

Prinsessen og forræderiet

Hans sænker sig ned i kurven. Han finder en dør og bag døren finder han den smukkeste prinsesse. Prinsessen er i lænker og dværgen bevogter hende. Han føler så meget medlidenhed med prinsessen, at han slår dværgen ihjel med sin kølle. I samme nu falder lænkerne af prinsessen. Hans sætter hende i kurven og hans venner hjælper prinsessen op. Da kurven hejses ned igen, lægger Hans sin kølle i kurven, fordi han ikke stoler på sine venner længere. Og han har ret. Ned styrter kurven! Han ville være blevet dræbt, hvis han havde været i kurven.

Nu er han alene dernede i hulen og ved ikke, hvad han skal gøre. Hans venner har forrådt ham og stjålet prinsessen. Her begynder tredje akt. Dette forræderi er en peripeti, en afgørende vending i dette drama. Hans ser en ring på den døde dværgs finger. Han tager den, sætter den på fingeren og drejer den. Luftens ånder dukker op og spørger, hvad de kan gøre for ham? Han vil jo gerne op og luftens ånder løfter ham straks. Men der er ikke nogen deroppe længere. Han ved ikke, hvor han skal gå hen. Han gnider sin ring igen og spørger luftens ånder, hvor prinsessen er? De fortæller ham, at hun er i en båd på havet. Hans løber til kysten og hopper i vandet. Hans kølle er så tung, at den drager ham ned. I allersidste øjeblik spørger han luftens ånder om hjælp. De redder ham og bærer ham til båden. Han dræber sine venner med sin kølle og redder prinsessen for anden gang.

De bliver gift og flytter til hendes mor og far og lever lykkeligt alle deres dage.

Men hvem er den onde greve?

Stærke Hans synes at være en historie om den mandlige individuation, men på en ungdommelig og umoden måde. Hvis vi ser det som et perfekt mandligt individuationseventyr, tror jeg, at vores fortolkning er på alt for højt niveau. Stærke Hans fortæller om den første halvdel af livet, og eventyret kan ses som et billede på at udvikle mandlighed - og et billede af nogle forstyrrelser i mandlighed.

Eventyret fortæller ikke, om Hans forvandler sig på nogen måde i slutningen af historien. Er han stadig stærkere end almindelige mænd? Er han større? Han reddede prinsessen og giftede sig med hende. Han fik ringen med luft ånder - det åndelige aspekt af hans mandlighed. Eller er det bare en intellektuel side af ham? Han bruger ånderne som et værktøj. Det er en form for magi, som også er på et primitivt, barnligt niveau.

Da han var omkring ti år, stadig et barn, var han så stærk, at han kunne håndtere hele banden af røvere og sætte sig selv og sin mor fri. Det syntes som om, at hans mor var tilfreds med situationen i hulen. Var hun delvist identificeret med den negative mandlighed? Jegets repræsentant, Stærke Hans, bliver så inflateret, at det er næsten umenneskeligt. Men inflationen gør det muligt for ham at komme ud af hulen. Det fungerer som en indre forsvarsmekanisme.

Prinsessen er en konges datter. En ond greve har stjålet hende fra hendes hjem og lænker hende i hulen, fordi hun ikke vil gifte sig med ham. Dværgerne arbejder for greven. Dette er en spejling af Hans' historie: Prinsessen er også stjålet fra sit hjem, og hun har også levet i en hule. Men hendes værdier og hendes baggrund står højere end Hans', fordi hun er en konges datter, og hun var åbenbart også en ung kvinde, da hun blev stjålet, ikke to år.

Den onde greve repræsenterer persona. Han er den del, som er forbundet med den ydre verden.

Selvet

Blomsterne symboliserer Selvet og det samme gør ringen. Vi kan høre kaldet til individuation i begyndelsen af historien. Marie-Louise von Franz skriver i *Eventyrfortolkning*, at det altid er et spørgsmål om Selvet, og Selvet er det centrale begreb i individuationsprocessen:

... Jeg er kommet til den konklusion, at alle eventyr stræber efter at beskrive en og samme psykiske kendsgerning. Men denne kendsgerning er så kompleks, så vidtrækkende og så vanskelig for os at erkende i alle dens aspekter ... Denne ukendte kendsgerning kalder Jung selve. Selvet er på en og samme gang individets psykiske totalitet og også paradoksalt nok også hele det kollektive ubevidstes regulerende centrum. Men hvert enkelt individ og hvert enkelt folk har sin egen måde at opleve denne psykiske realitet på.

De forskellige eventyr giver nogle gennemsnitsbilleder på denne erfarings forskellige faser. (s. 26)

Imidlertid er Selvet i baggrunden af denne historie. Man kan føle Selvet bag røverne og endda bag Hans' forældre, men der er ikke et klart kald fra Selvet. Med ringen får Hans kontakt til sin spiritualitet. Spiritualitet kan også betyde en ny form af mandlighed eller en ny fase i udviklingen af mandlighed. Luftånderne får Hans op fra hulen, de fører ham til prinsessen og de redder ham, så han ikke drukner med sin kølle, med sin gamle form for mandlighed. Han mister ikke køllen. Han har brug for den til at kæmpe mod sine tidligere partnere, der forråbte ham. Køllen symboliserer mandlighed. Du kan både ødelægge og frugtbar gøre med den.

Mange eventyr fortæller om at finde nye forældre eller udskifte ens egne forældre. Jeg mener også, at det er tilfældet i historien om stærke Hans. Hans forsøger at løse et barndomsproblem, og tager et skridt frem. Til sidst gifter han sig med prinsessen. En slags en balance opnås: Anima er befriet, begge prinsessens forældre nævnes, kongen og dronningen - men ikke et ord om den onde greve. Der er nye perspektiver i

jegets liv. De oprindelige ukreative forældre er omdannet til billeder af kongen og dronningen, som repræsenterer højere værdier. Heltens opgave er at befri anima og skabe en forbindelse til den indre verden, eller endda skabe den indre verden.

Helt - eller terrorist?

Stærk Hans er en mærkelig jeg-figur. Han bruger kun sine fysiske kræfter, som er en del af sin udviklende mandlighed. Og han forbliver inflateret i hele histories forløb. Jegfiguren er traumatiseret i den tidlige barndom, og han forsøger at overleve med køllen, en aggressiv og en grandios attitude. Han viser kun en lille smule vrede mod dværgen og medlidenhed med prinsessen. Ellers er hans indre landskab helt tomt, hvilket er helt almindeligt i folkeeventyr. Han er ikke bevidst om sin mission, han træffer ikke nogen virkelige beslutninger - alt synes at ske med ham. Jeget er ikke virkelig på heltens niveau, selv om det kan fungere som en helt. Men der er en udvikling i mandligheden: i begyndelsen erobrede de negative maskuline kræfter (røverne) jeg-repræsentanten. Senere, har de maskuline kræfter (den onde greve og dværgen) fanget det feminine. I begyndelsen er de forbundet til Hans oprindelige, ukreative forældre, dernæst forbundet med den onde greve, den overvældende persona. Den tredje fase er genforeningen og befrielsen af anima.

Befrielsen og erobringen af den tilfangetagne anima udgør en yderligere etape i udviklingen af maskuline bevidsthed.

Men frigørelse fra moderen har ikke rigtig fundet sted. Hans banker røverne og forlader sine forældre, men har han virkelig brudt symbiosen med det negative moraspekt? Der er ingen dragekamp. Dette placerer Hans i en slags Puer Aeternus position.

Hvad sker der med en ung mand i årene 20-30, der ikke har formået den svære overgang til voksenlivet? Individuationen er undertrykt, som Jung siger (CW9, II, para. 125). Personen kan forblive harmløs, men han har aldrig stået over for den virkelige verden. Han har sine muligheder, men alt forbliver som muligheder. Han lever i sine fantasier, som kan være seksuelle, ideologiske eller religiøse. Jeg har kaldt denne negative udvikling *negativ individuation*. Det kommer til udtryk i "puer" eller "puella aeternus«, det evige barn. Hans fantasiverden kompenserer hans regressive tilstedeværelse i den virkelige verden. Vrede eller raseri kan forvandle de infantile fantasier til destruktive.

Kullervo møder Stærke Hans

Stærk Hans er et mirakel eventyr, ifølge Arne-Thompson (Arne-Thompson 1961). I de finske eventyrtraditioner er historier om stærke drenge det mest almindelige tema. Der er mere end 300 varianter af denne type. Det psykologiske indhold af Stærke Hans er forbundet med kollektive oplevelser af mandlighed og dens udvikling og problemer.

Den mest berømte finske parallel til Stærke Hans er historien om Kullervo i *Kalevala*. Kalevala er det finske nationalepos. Da Elias Lönnrot (1802-1884) i første halvdel af det 19. århundrede drog ud på sine elleve ture for at indsamle folkløst materiale fra specielt Karelen og omkringliggende områder i Finland og i det daværende Rusland, var det en gammel tradition, der pludseligt blev transformeret fra mange levende, orale overleveringer til et samlet, skriftligt epos, og som gik hen og blev et forenende nationalt fikspunkt –

en identitetsmarkør for en ung nation. Kullervos far og hans familie bliver dræbt af hans fars bror, Untamo. Untamo skåner kun en tjenestepige, men hun er gravid med Kullervo. Da Kullervo er tre måneder gammel, hører man ham råbe om hævn og ødelæggelse på Untamo stammen. Untamo forsøger tre gange at få Kullervo dræbt ved drukning, ild og korsfæstelse. Hver gang bliver barnet Kullervo reddet af sine latente magiske kræfter.

Drengen opvokser i isolation på grund af sin status som slave, men også på grund af hans glødende temperament, og skræmmende tidlige tegn på magiske evner. Kullervo sover med sin søster uden at vide, at de er søster og bror, og til sidst begår han selvmord med sit sværd. Der er en berømt scene i *Kalevala*, sang XXXVI, hvor han taler til sit sværd ligesom Macbeth, men i modsætning til i *Macbeth*, svarer hans sværd ham. Denne scene og en masse plot materiale anvendes også af J.R.R. Tolkien i historien om Turin Turanbarin (Tolkien 1997).

*Kullervo, Kalervosønnen,
Trak sit skarpe sværd af skede,
Fritted ud og spurgte for sig,
Spurgte sværdet hvad det ønskede,
Om det kunne sig forlyste
Ved af skyldigt kød at æde,
En forbryders blod at drikke.
Sværdet fattede svendens mening,
Gættede tanken i hans tale,
Svarede så det ord og sagde
"Hvorfor skulle jeg vel ikke
Gerne skyldigt kød fortære
Og forbryderblodet drikke?
Tit uskyldigt kød jeg æder,
Ofte skyldfrit blod mig væder!"*

(linje 320ff, *Kalevala*, Kbh. 1985)

Negativ individuation

Andre paralleller viser, at denne type eventyr fortæller om stærke drenge, der enten er født unaturligt eller fodret af deres mødre, fædre eller animalske forældre for en usædvanlig lang tid. Helten vokser meget hurtigt og han er meget stærk. Han kan have et magisk redskab, eller et meget tungt våben, ligesom Hans har sin kølle. Han kan spise så meget, at han må forlade sin oprindelige hjem. Så mere end bare en "fraværende far", som kan være en helt moderne fortolkning, er det et spørgsmål om en usædvanlig lang infantil periode. Det giver kræfterne, men skaber også grandiositeten. Disse drenge kan slå røverne, men forbliver som børn.

Hans' redningsaktion og alle mytologiske bedrifter af lignende slags, svarer til opdagelsen af en psykisk verden. Erich Neuman skriver om dragekampen, som helten skal igennem på vej til større bevidsthed. Efter dragekampen er der altid en tilfangetagen prinsesse der venter. "Med andre ord" skriver Neuman, "løsriv det feminine billede sig fra den Frygtelige Moders greb, en proces kendt i analytisk psykologi som udskilningen af anima fra moderarketypen." (Neumann 1949/96).

Eftersom luftens ånder er forbundet til denne befrielsesakt, symboliserer den også frigørelse af libidoen fra den Store Moder, åndeliggørelsen.

Hvad sker der, når denne psykologiske udvikling går galt? Negativ individuation søger også sin opfyldelse, sin selvrealisering, som er forvredet, pervers og til tider farlig. Når sund individuation er frustreret eller blokeret, bliver den negativ, fordi den medfødte drift mod individualisering har behov for udtryk. Hvis positivt udtryk hindres, så tager negative udtryk dets plads. Negativ individuation skaber sine egne symboler; det udtrykker sig primært i destruktive symboler. Skole skydere efterlader manifester og videoer bag sig. Den destruktive handling kan i sig selv være symbolsk.

Mig og Stærke Hans

Den stærke Hans' historie synes at være en smule anderledes. Han er ikke nogen massemander. Efter at have arbejdet med Stærke Hans i flere måneder var jeg stadig forvirret. Så en dag fandt jeg et billede af Hans i røverhulen. Jeg kunne pludselig huske, at jeg havde set det tidligere. Jeg havde set det som barn. Jeg huskede, at jeg beundrede Hans, fordi han kunne slå røverne, selv om han kun var en dreng. Jeg beundrede hans styrke og mod. Jeg følte, at min familie var røvernes hule. Blot var min alkoholiske far ikke fraværende, han var en af røverne, måske høvdingen. Jeg havde aldrig mod til at stå op og spørge ham, hvorfor han drak så meget. Jeg forsøgte at gøre forskellige slags redskaber og våben i min fantasi for at blive stærkere. Jeg studerede hypnose og troede, jeg kunne hypnotisere røverne. Jeg var tretten, da jeg blev troende kristen og fandt den idealiserede himmelske fader og kom ud af hulen. Jeg fandt mit andet sæt forældre i en religion.

Da jeg kom ud af hulen, gik jeg ikke hjem med sølv og guld. Og jeg dræbte ikke røverne; de fortsatte med at drikke. Men hvad jeg gjorde var at etablere en bredbåndsforbindelse til den almægtige Gud: Faderen, Sønnen og Helligånden. De var mine kæmper. Jeg lærte at tale i tunger og at profetere. Jeg var meget forbundet med den åndelige verden. Også dæmonerne var aktive. Jeg og mine trosfæller befandt os midt i den åndelige kamp. Det var min teenager periode i skoven. Det tog syv år. Og det handlede ikke så meget om at udvikle mandlighed. Faderen, Sønnen og Helligånden var de kæmper, der forrådte mig. Mandlighed var temmelig meget i skyggen.

Det var også en surrealistisk eller uvirkelig tid i mit liv, fordi jeg var så meget i kontakt med min indre verden og havde meget kraftfulde indre figurer, der talte til mig hele tiden under bøn. Jeg var ensidigt og havde masser af ting i skyggen: kropslige fornemmelser og seksuel udvikling. Det åndelige boostede jeg kompenserede for tabet af den virkelige far. Perioden havde næsten psykotiske træk. Den virkelige verden manglede helt eller var sekundær. Der var kun idealiseret mandlighed i min verden. Jeg havde slet ikke kontakt med mine forældre. Da jeg slap af med min Gran-drejer og Klippeknuser, glemte jeg dem i flere år. Jeg begyndte at studere dramaturgi og møde piger. Også i min personlige historie tilhørte den psykologiske materiale fra Stærke Hans den første halvdel af livet, og jeg havde glemt det.

Stærke Hans og skoleskyderier

Jeg har holdt eventyret op mod det kollektivt ubevidste og de personligt ubevidste niveauer. Hvad med det kollektivt bevidste plan? Hvis det er et billede af uudviklet mandlighed, kan vi måske se alle disse figurer virke i vores samfund. Der er også en del af mandligheden, som er overudviklet, måske som et forsvar mod at blive overmandet af moderen og af de ukontrollerede ubevidste drifter. Man kan se individer udagere problemerne med mandlighed.

Der har været to skoleskyderier i Finland. I begge tilfælde var der adskillige ofre, og skytten var en ung mand, under 20 år. De var tavse mænd i den virkelige verden, men de havde en anden form for liv på internettet. Deres grandiose side fandtes i den virtuelle verden. Der beundrede de skydevåben og vold. De havde overmenneske-holdninger og hadede almindelige mennesker, især deres skolekammerater og lærere, fordi skolen var scene for deres fiasko. Det er muligt at se på deres handlinger ud fra en fejlagtig maskulin udvikling. Selvfølgelig er der også andre sociale og personlige motiver. De har aldrig kunne tage deres plads i den virkelige verden, og de var nødt til at dræbe røverne og vise deres magt på den måde. De søgte begge berømmelse efter deres død ved hjælp af internettet. De havde brug for denne berømmelsesfantasi. Og den blev virkeliggjort - massakrenyheden var i den internationale presse kun få timer efter begivenhederne.

Hvordan er at være en mand i vores samfund?

Jeg ser også svag mandlighed i familier, hvor mænd overhovedet ingen har magt på grund af alkoholisme eller depression. Det maskuline i kvinderne har overtaget. Fordi rollerne er uafbalancerede, er mandligheden som regel negativ. Selvmordsraten er høj, især blandt mænd. Mere end 50% af ægteskaberne ender i skilsmisse. Årsagerne til dette er ikke kun interpsykologisk. Forholdet mellem mænd og kvinder er meget presset af de kollektive kræfter. Der er en masse vold fra begge sider. Det er svært at finde positive mandlighed i vores samfund. Begrebet mandlighed er meget snævert og livløst.

Stærke Hans har noget at sige om udviklingen af mandlighed. Den onde greve skal konfronteres. Den indre verden skal findes. Og det skal leves i en virkelig verden med reelle ansvar og relationer, ikke hjemme hos de oprindelige forældre. De højere kongelige værdier af skal integreres og derefter fornyes. Der skal findes en ny konge: med den virkelige oplevelse af den indre verden og det ubevidste og med den virkelige åndelige holdning.

Længslen efter blomster

Jeg har en patient, en 60 år gammel mand, Erik. Han kom til mig, fordi han ikke kunne komme videre i sin korttids terapi, hvor han havde været seks år (!). Han har et alkoholproblem og var indlagt et par uger på grund af selvdestruktive tanker og svær depression. Han er fraskilt. Han er den eneste barn. Han havde flere affærer i løbet af sit ægteskab. Seksualiteten er meget central i hans liv. Han er meget succesfuld i sin professionelle karriere og meget intellektuel. Han har forsøgt at holde op med at drikke flere gange og går til AA-møder. Mit første indtryk af Erik var, at han var en lille dreng. Hans mor var meget magtfuld og foragtede hans far. Moderen accepterede ikke hans mandlighed og faderen var tilbagesluttet og svag. Moderens animus regerede i hans barndom. Hans far var også hans mor utro. Faderen var krævende og var

ikke tilfreds med sin søns intellektuelle hobbyer. På en måde blev hans mandlighed undertrykt to gange, af begge forældre. Jeg kan ikke lade være med at tænke på Hans' "ikke-frugtbare" forældre her. Havde Erik søgt efter erstatningsforældre? Han var aktiv i en venstreorienteret bevægelse, som gav ham et nyt perspektiv og adskilte ham fra de oprindelige forældre. Han kan bruge sin stærke persona og sine faglige kvalifikationer til at overleve. Men nu søger han efter blomsten, tror jeg. Han har hårdt brug for kontakten til sin indre verden. Han har brug for det voksne liv i sit eget rige med nye holdninger og erfaringer med mandlighed. Seksualiteten på det symbolske niveau betyder også forsøget på at finde forbindelsen til anima og den indre verden. Problemerne, der tilhører første halvdel af livet, må nogle gange løses i anden del.

Giver eventyret nogen hints om den terapeutiske tilgang? Jo mere tid jeg tilbringer med denne historie, jo mere tror jeg, at det er blomsterne, vi er på udkig efter. Hvad interesserer patienten? Hvor er patientens lidenskab? Der findes Selvets kalden og kræfterne til forvandling.

Litteraturliste:

- Aarne, Antti-Thompson, Stith.: The Types of Folktale: a classification and bibliography. 2nd rev. Helsinki:Suomalainentiedeakatemia, 1961.
- Ashliman, D.L.: The Handbook of Folk and Fairy tales, 2004, Greenwood press
- Bolte, J. and Polivka G. :Anmerkekungen zu den kindern-und hausmärchen der bruder Grimm, 1918 Leipzig
- von Franz, Marie-Louise: Shadow and evil in fairy tales, 1995, Shambhala (original 1974)
- von Franz, Marie-Louise: The Interpretation of fairy tales, 1996, Shambhala (original 1970)
- Jung, C.G. Collected works 9 part 2.
- Kalched, Donald: The Inner world of trauma, 1996, Routledge
- Kalevala
- Neuman, Erich: The origins and history of consciousness, Bollingen, 1996 (original 1949)
- Skogeman, Pia: En karl var min mor, en fiskvar min far. L&R Fakta, 1998.
- Suomalaiset kansansadut, edited by Pirkko-Liisa Rausmaa, 1972, SKS
- Tolkien J.R.R.: Silmarillion, Allen and Unwin, 1997

Hjemmesider

- <http://www.maerchenlexikon.de/at-lexikon/at650A.htm> den 3.4.2010 kl.10.50

Om Harri Virtanen

Jungian Analyst DSAP/MPF/EAP

Virtanen has worked as Professor of Dramaturgy in the Theater Academy. He has participated, either as scriptwriter or as a part of the buying end in creating blockbusting, award-winning Finnish drama series. He has written and directed numerous plays for theatre. Virtanen has graduated as a Master of Arts from Theatre Academy. He finished his studies in Jung Institut Copenhagen in 2012. He runs a private practice in Helsinki.

Harri Virtanen is an author of best selling book Trauma and Love – how to cope with the impossible.